

OLIGOTRICHUM HERCYNICUM (HEDW.) LAM. ET DC.
IN NOORD-BRABANT

door F. Sollman.

Op een onlangs (19/20-4-1969) gehouden mossenweekendje te Udenhout (N-Br.), georganiseerd door het planten kader van de drie jeugdnatuurbonden, had ik het geluk om in de Loonse en Drunense Duinen Oligotrichum aan te treffen. De soort groeit ook hier in het laagste deel van een grote stuifkuil, waar het zand is weggestoven tot het grijze oude zand aan de oppervlakte komt. Enig leem is in de vochtige ondergrond aanwezig.

Ik vond de soort in vrij grote hoeveelheden in het gebied, dat op de topografische kaart (1:25.000, blad 44H) aangeduid wordt als vak 406-136. Het is mogelijk dat de soort op meerdere plaatsen in het gebied voorkomt. Door tijdgebrek konden we echter niet te lang in dit gebied blijven.

Het aantreffen van Oligotrichum hercynicum zo zuidelijk, was nogal een verrassing. Het blijkt de eerste vondst in de Kempen te zijn. Luitingh (1968) vond de soort nog zuidelijker nl. in de Hautes Fagnes (België), maar op een andere hoogte.

De vegetatie van vnl. Oligotrichum hercynicum, die hier een vrijwel aaneengesloten gebied van ongeveer 500 m² bedekt, maakt vanuit de verte een roodbruine indruk. Nadere beschouwing leerde dat de soort er wat verdroogd bijstond en vaak enige centimeters in een dun laagje stuifzand.

Nadat men eerst dacht met een immigrant te doen te hebben (Bakker en Touw 1963), bleek later (Touw 1967), dat de soort toch over het hoofd is gezien, of ook wel voor iets anders werd gehouden.

Materiaal van deze vondst is gedeponneerd in het Rijksherbarium te Leiden. Drs. A. Touw was zo vriendelijk het materiaal te controleren. Tot slot een opname, gedeeltelijk gemaakt volgens de door Barkman en Segal gewijzigde schaal van Braun-Blanquet. (Zie volgende blz.)

Geraadpleegd:

Bakker, P.A. en A. Touw: De opmars van Oligotrichum hercynicum (Hedw.) Lam. et DC. Buxbaumia 17 (1963), pag. 111-115.

Harmsen, G. en Chr. G. van Leeuwen: De najaarsexcursie 1965 naar Noord-West Brabant. (Rivon-mededeling nr. 239).

Buxbaumia 19 (1965) (verschenen 1966), pag. 45-62.

Luitingh, N.: De Hautes Fagnes. Buxbaumia 22 (1968) (verschenen maart 1969), pag. 54-63.

Touw, A.: Een nieuwe Oligotrichum-verrassing. Buxbaumia 21 (1967), pag. 38-39

d.d. 20.4.1969. Loonse en Drunense Duinen, ten noorden van Udenhout, in het laagste deel van stuifkuil. *Oligotrichum hercynicum* komt voor over ongeveer 500 m², op sommige plekken (ongeveer 10 x 10 m.) absoluut dominant.

Opp. 4,5 x 4,5 m.
Bedekking totaal 15%.

Bedekking kruidlaag 5%
Bedekking moslaag 10%

Juncus articulatus
Molinia caerulea

1 p. 1-2 †
2 m. 1-2 †; jonge loten; zaden
in gehele opname-
terrein.

Juncus squarrosus
Oligotrichum hercynicum
Leptobryum pyriforme
Bryum spec.
Polytrichum piliferum
Pohlia nutans

1 p. 1-3 k, veg., fr.
9% st.
< 1% st.
< 1% st.
aanw. st.
aanw. st.

Summary

A new and rather large locality of *Oligotrichum hercynicum* (Hedw.) Lam. et DC. was discovered in the province of Noord-Brabant near Udenhout; where it 's locally abundant in the lower parts of inland dunes called "Loonse en Drunense Duinen". Up to now (1969) it is the most southern station in the Netherlands.